

A Pécsi Ítéltábla a dr. Molnár Beáta pártfogó ügyvéd (fél címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe.) felperesnek - a Dr. Halmos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Halmos Péter ügyvéd fél címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe.) alperes ellen személyiségi jogvédelem és kártérítés iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2016. január 21. napján kelt 32.P.20.946/2014/34. számú ítélete ellen a felperes által 35. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 12.700 (tizenkettőezer-hétszáz) forint másodfokú perkoltséget.

A felperes pártfogó ügyvédjének másodfokú eljárásban felmerült díját a felperes köteles viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes, mint a **MT** Társaság tagja a szíven viselte, hogy **M** városában trianoni emlékműként a „Keresztre feszített **M**” terv valósuljon meg, ez az elképzelés azonban nem talált hivatalos támogatásra. A **Mi** Önkormányzat által felkért szobrászművészek terveit képzőművészekből álló bizottság véleményezte, majd e bizottság két tagja is készített egy-egy tervet, a képviselőtestület az utóbbiakat tartotta megfelelőnek. 2006 januárjában a **T** Társaság a „Keresztre feszített **M**” terv megvalósításáért aláírásgyűjtést kezdeményezett, míg a képviselő-testület előbb népszavazást látott indokoltnak a kérdés eldöntése érdekében, majd ahelyett közvélemény-kutatás lebonyolítását követően, a **Mi Hírek** 2006. júliusi számában az ún. **B**-féle emlékműterv támogatottságáról szóló hír jelent meg.

A fentiek miatt a felperes rendszeresen tüntetett állami ünnepek és képviselő-testületi ülések alkalmával a városháza előtt „Csalás történt a városházán” feliratú transzparensével.

2009. október 30-án a felperes a **Mi** Városháza előtt tüntetett, a zászlórúdra és a kandeláberre kifeszítette a „Csalás történt a városházán? Igazságot a **T** emlékmű kapcsán!” feliratú nagyméretű transzparensét. Pár perc múlva két, az alperes alkalmazásában álló közterület-felügyelő két biztonsági őr kíséretében felszólította a transzparens eltávolítására. A felperes úgy érezte, hogy fenyegetően lépnek fel vele szemben. A közterület-felügyelők levágták a transzparens tartóköteleit, a transzparenst elvették a felperestől, aki azt csak hónapok múlva kapta vissza.

2010. március 26-án a felperes ismét a **Mi** Városháza előtt tüntetett a transzparensével, amikor az alperes alkalmazásában álló közterület-felügyelők kb. 20 perc múlva előzetes figyelmeztetés és

felszólítás nélkül a transzparenst eltávolították és azt a felperes ismét csak hónapok elteltével kapta vissza.

M Város Önkormányzatának a közterület használatáról szóló 19/1995. (VI.19.) rendelete 3.§ (2) bekezdés *r)* pontja szerint közterület-használati engedélyt kell beszerezni a közterületen lévő műtárgyakon (pl. villanyoszlopon, kandeláberen) elhelyezett hirdető berendezésre, transzparensre, reklámhordozó eszközre. A rendelet 14.§ (1) bekezdése alapján a közterület-használat díjmentes.

A felperes, illetve a **MT** Társaság 2008. június 4-én megemlékezést tartott a Hősök Emlékművénél, melyet követően a **Mi** Önkormányzat a felperes terhére 222.000 forint közterület-használati díjat állapított meg. A Baranya Megyei Bíróság 2009. február 25-én kelt 7.K.20.129/2009/5. számú ítéletével ezt a határozatot hatályon kívül helyezte. A Kúria önkormányzati tanácsa a 2012. április 16-án kelt Köf.5005/2012/6. számú határozatában megállapította, hogy **M** Város Önkormányzatának a fent idézett 19/1995. (VI.19.) számú rendelete 3.§ (2) bekezdés *r)* pontja törvényellenes.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes alkalmazásában álló közterület-felügyelők azzal a magatartásukkal, hogy 2009. október 30-án és 2010. március 26-án nagy nyilvánosság előtt, félelmet keltve levágták a transzparensét, megsértették az egyenlő bánásmódhoz, a szabad véleménynyilvánításhoz és az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogait. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest az egyes események kapcsán 200.000-200.000 forint, összesen 400.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és a felperest 101.600 forint elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

Az alperes elévülési kifogását alaptalannak találta. A felperes igényét kezdetben **M** Város Önkormányzata ellen kívánta érvényesíteni, 2015. július 29-én érkezett beadványában állította perbe az alperest. A alperes alperesként történő idézéséig az ötéves elévülési idő eltelt ugyan, az elsőfokú bíróság megítélése szerint azonban a felperes a alperes alperessel szemben igényét menthető okból nem tudta érvényesíteni, így az 1959-es Ptk. 326.§ (2) bekezdése alapján az elévülés nyugodott. A felperes ugyanis nem tudhatta egyértelműen, hogy a alperes alperes a tényleges kötelezett, a kötelezett személyében fennálló bizonytalanság a bírói gyakorlat szerint menthető okot jelent, az elévülés nyugvását eredményezi (BDT2001.394.). Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy sokszor jogi végzettséggel rendelkezők is bizonytalanok abban, hogy bizonyos igény az önkormányzattal vagy a polgármesteri hivatallal szemben érvényesíthető-e. Miután a kötelezett személyében fennálló bizonytalanság, mint akadály megszűnt, a felperes a Ptk.326.§ (2) bekezdése szerinti határidőn belül érvényesítette az igényét.

Az elsőfokú bíróság a fentiekre figyelemmel a felperes igényét érdemben vizsgálta és arra a következtetésre jutott, hogy a kár közigazgatási szervező-intézkedő tevékenységgel összefüggésben keletkezett ugyan, de maga a károkozó magatartás, a transzparens levágása nem minősíthető közigazgatási tevékenységnek, így a kártérítésre vonatkozó általános szabályokat alkalmazva kell az ügyet elbírálni.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az alperes közterület-felügyelői a felperes keresetben megjelölt személyiségi jogait nem sértették meg. Az egyenlő bánásmód megsértésével kapcsolatban az elsőfokú bíróság utalt a BH.2010.194. számú eseti döntésben írtakra, illetve arra, hogy a 2003. évi CXXV. törvény (Eszélytörvény) a személyiség lényegi vonásához tartozó tulajdonságon, a személytől független adottságon alapuló különbségtétellel szemben biztosít védelmet. A felperes a bíróság többszöri felhívására úgy nyilatkozott, hogy amiatt a tulajdonsága miatt érte őt a hátrányos

megkülönböztetés, hogy a T emlékmű kapcsán konfliktus alakult ki közte és az önkormányzat között. A T emlékmű kapcsán kialakult konfliktus, a felperes e vonatkozásban tanúsított magatartása az elsőfokú bíróság szerint nem vonható az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló 2003. évi CXXV. törvény (Esélytörvény) 8.§ j) pontjában meghatározott fogalomkörbe (politikai vagy más vélemény), illetve a felperes egyéb valós vagy vélt helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője fogalomkörébe (Esélytörvény 8.§ t) pont), mert nem tekinthető a személytől független adottságnak. Nem állapítható meg az sem, hogy mely összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest érte a felperest különbségtétel.

A véleménynyilvánításhoz való jog kapcsán kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy az nem személyhez fűződő jog, többlettényállási elemek nélkül önmagában ennek a jognak a megsértésére hivatkozással személyiségi jogvédelem nem igényelhető, a felperes pedig e körben értékelhető többletkörülményre nem hivatkozott.

Az emberi méltóság kapcsán a felperes azt sérelmezte, hogy nagy nyilvánosság előtt, félelmet keltve vágták le a transzparensét. Az elsőfokú bíróság értelmezésében az emberi méltóságot az a vélemény, bírálat sérti, amely kifejezőmódjában indokolatlanul bántó és megalázó. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban a közterület-felügyelőknek az a magatartása, hogy levágták a transzparensét, nem tekinthető olyan, a felperes személyiségét érintő bírálatnak, amely kifejezőmódjában sértene a személyiséget alkotó lényegi tulajdonságok és ismérvek összességét, azaz az emberi méltóságot.

Mivel a felperes pervesztes lett, így ennek megfelelően az elsőfokú bíróság a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján az alperes perköltségének viselésére kötelezte.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett, kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljesítését. Hivatkozása szerint bizonyította, hogy a sérelmezett alperesi magatartás azért érte, mert az egyik emlékmű-tervezet képviselőjeként leleplezte az alperes emlékmű ügyben tett jogsértő és botrányos megnyilvánulásait. Az alperes az Alkotmányban és nemzetközi egyezményekben védett személyhez fűződő állampolgári, emberi véleménynyilvánítási jogában korlátozta, rosszhiszeműen, tudatosan, jogellenesen, jogalap nélkül lépett fel vele szemben. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi magatartás jogszerűségét nem vizsgálta, holott a transzparensét két alkalommal is eltulajdonította az alperes.

Kiemelte a felperes, hogy az alperes képviselői a 2009. szeptember 11-i önkormányzati testületi ülésen elismerték, a transzparens kifeszítése és az azzal való véleménynyilvánítás alkotmányos jog és nincs mód azt törvényesen megakadályozni; kifejezték azonban, hogy szeretnék, ha a felperes véleménynyilvánítása megszűnne. A közterület-felügyelők jogellenesen, megtorlást alkalmazva léptek fel vele szemben, a jogellenes magatartással az alperes tisztában volt. A szándékos jogsértés, jogellenes magatartás az alperes részéről egyértelműen megállapítható, ami megalapozza a kártérítési felelősséget. Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a véleménynyilvánításhoz való jog nem személyhez fűződő jog. Azzal érvelt, hogy a törvény csak a legtipikusabb eseteket sorolja fel, a személyhez fűződő jog más esetekben is csorbulhat. A véleménynyilvánítás szabadságának a 30/1992. (V.26.) AB határozatban foglaltak szerint is kitüntetett szerepe van az alkotmányos alapjogok között. Anyajoga többféle szabadságjognak, a kommunikációs alapjogoknak.

Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon megállapításával sem, hogy az emberi méltóságát nem sértette a jogellenes megtorló és erőszakos alperesi fellépés.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság megítélése szerint nem érte hátrányos megkülönböztetés; ezzel szemben az eljárás során dokumentumokkal igazolta, hogy azon egyéb tulajdonsága miatt érte hátrány, mert a T emlékmű tárgyában az egyik emlékmű tervezet képviselőjeként a városvezetésre nézve évek óta tartó kedvezőtlen véleményt fejtett ki, ami miatt az alperes másként járt el vele, amint az elvárható lett volna.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntése is helyes, jogi következtetései azonban a másodfokú bíróság nem mindenben ért egyet és emiatt az elsőfokú bíróság indokolásában foglaltakat részben módosítja.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság mindenekelőtt azzal, hogy a közterület-felügyelők felperes által sérelmezett magatartása a PK 42. számú állásfoglalásban foglaltakra is figyelemmel közigazgatási intézkedési tevékenységnek nem minősíthető. Ezzel szemben a közterület-felügyelők a közterület védelmében, a hatóság képviselőjeként jártak el, a felperes által károkozónak hivatkozott magatartásuk (a közterületen elhelyezett transzparens levágása) tehát az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel ellentétben közigazgatási intézkedési tevékenység és ennek folytán az e magatartásból eredeztetett kártérítési igény a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959-es Ptk.) 349.§-ára is figyelemmel bírálható el. Ez azonban a kereset érdemi megítélését nem érinti, az elsőfokú ítéletben hivatkozott anyagi jogi rendelkezések közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősségre vonatkoztatva is alkalmazhatóak.

Helytállóan hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy a véleménynyilvánítási jog sérelme okán a felperes személyiségi jogvédelmet nem igényelhet.

A felperes fellebbezésében foglaltakkal ellentétben az alperes alkalmazottainak eljárása ugyanis nem volt jogszerűtlen; ezzel szemben arra lehet következtetni, hogy a felperes maga volt az, aki a gyülekezési jogról szóló 1989. évi II. törvény 6.§-ában foglalt bejelentési kötelezettségének nem tett eleget. A rendelkezésre álló adatok szerint más esetben a felperes a gyülekezési törvény rendelkezései szerint a tervezett demonstrációt bejelentette, arra viszont nem is hivatkozott, hogy a perbeli alkalmak során is úgy járt volna el, ezért az alperes alkalmazottai jogszerűen intézkedtek vele szemben. A szabad véleménynyilvánításhoz fűződő jog alkotmányos és törvényes keretek között gyakorolható. A felperes jogszerűtlenül demonstrált, az alperes alkalmazottai pedig jogszerűen távolították el a demonstrációs eszközt. A jogszerű intézkedés nem sérthette a felperes személyhez fűződő jogát.

Nem foghatott helyt a felperes azon, a per során hangoztatott hivatkozása sem, hogy rá a gyülekezési törvényben előírtak fogalmilag - mivel egyedül nem tud gyülekezni - nem vonatkozhattak. Ez téves jogi megközelítés; attól, hogy a felperes egyedül tervezte véghezvinni a demonstrációt, az még gyülekezésnek minősül abban az értelemben, hogy célja a nyilvánosság megszólítása, mozgósítása volt, illetőleg a felperesnek eshetőlegesen számolnia kellett a helyszínen megjelenő résztvevőkkel és e személyek egyetértését, csatlakozását nyilvánvalóan kívánta is.

A jogszerű alperesi intézkedéshez nem kapcsolódtak olyan többlettényállási elemek, amelyek megaláznak minősültek volna; mindkét esetben egyszerű, célszerű intézkedés történt. Az emberi méltóság sérelme egyébként is olyan alapjog, amelynek a sérelme kifejezetten csak akkor állapítható meg, ha valamely más, nevesíthető személyhez fűződő jog megsértésére nem lehet hivatkozni.

Azzal sem sértette az alperes a felperes véleménynyilvánítási szabadságát, hogy esetenként több hónap késedelemmel származtatta vissza a számára a transzparensét. Amennyiben az indokolt ügyintézési határidőn túl került volna sor annak visszaadására, a köztes időben nyilvánvalóan sérült a felperes birtokláshoz való joga. Ha emiatt új transzparenst készített volna a felperes, amivel

további költségei merültek volna fel, vagyoni kárigénnyel is felléphetne. Ilyen igényei azonban nem voltak. A véleménynyilvánításban azonban önmagában a kiadás késedelme nem akadályozta a felperest, csak annak egyik módját tette időlegesen költségesebbé a számára. Ennek mértéke azonban nem eredményezte a jog gyakorlásának az ellehetetlenítését időlegesen sem.

A felperes által állított hátrányos megkülönböztetés, sértő különbségtétel kapcsán azt emeli ki a másodfokú bíróság, hogy az egyenlő bánásmódhoz való jog sérelme csak akkor következett volna be és indokolt volna személyiségi jogvédelmet, ha az adott esetben lettek volna a felperessel összehasonlítható helyzetben lévő véleményt nyilvánító személyek, akiknek a véleménynyilvánítását az alperes nem akadályozta és hozzájuk képest a felperest hátrányosan megkülönböztette volna; ilyenekre azonban a felperes maga sem hivatkozott.

Helyesbítésre szorul viszont az elsőfokú bíróság indokolása a tekintetben, hogy az elsőfokú ítélet indokaiban a jóhírnév sérelmével kapcsolatos tényállási elemek (indokolatlanul bántó, megalázó kifejezőmód) jelentek meg az emberi méltóság sérelmének vizsgálata kapcsán, ezért ezeket a hivatkozásokat a másodfokú bíróság mellőzte.

Miután azonban az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a per tárgyává tett alperesi cselekmények nem sértették meg a felperes személyhez fűződő jogait, így a személyiségi jogsérelem hiányában a keresetet el kellett utasítani, a másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes másodfokon is pervesztes lett, ennek következtében a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján, az őt megillető költségkedvezménytől függetlenül viselnie kell az ellenérdekű fél másodfokú eljárásban felmerült költségét, amit a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) bekezdése, (5) bekezdése, 4/A.§-a alapján állapított meg.

A másodfokú bíróság a Pp. 87.§ (2) bekezdésére figyelemmel megállapította továbbá,

hogy a felperes pártfogó ügyvédjének a másodfokú eljárásban felmerült díját a felperes köteles viselni. A pártfogó ügyvédi díjról, annak tényleges viseléséről a jogi segítségnyújtó szolgálat határoz.

P é c s, 2016. június 9.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, dr. Vogycska Petra s.k. bíró